

### **Ponovljenje zraka v izbah.**

Ponovljenje zraka in njega čistota v človeških prebivališčih ste tako potrebne reči za ohrambo zdravja, da se ne more dosti za to skerbeti. Vsakteri vé, da čisti zvonajni zrak človeka bolj oživi in okrepcá, kakor zaperti sobni zrak v sobah ali izbah, kolikor je mogoče, večkrat ponavljati in očistiti.

To se nar ložej učini, če se okna in vrata odpirajo, s čemur preprih vstane, ki pokvarjeni sobni zrak izpelje.

Nar bolji čas za to je zjutrej, neke ure po sončnim izhodu, ko je sonce megle že bilo pregnalo; za tem popoldne med 2. in 4. uro. Zvečer je zrak že vlažen, in ponoči zavolj merzlih hlapov naravnost škodljiv.

Pozimi, ko so izbe zakurjene, je boljši, vse okna ali vrata zajedno odpreti, ter o kratkim času sobni zrak popolnoma ponoviti, kakor dalj časa le eno okno ali ene duri odperte imeti: ker se tako znotrajni zrak vunder zadosti ne ponovi, izba pa se razhladí, med tem ko po pravim načinu novi zrak, od zunej noter pridši, od gorkih stén in drugih delov izbe se precej ogreje, ker leté ob kratkim času ne morejo ravno preveč se ohladiti.

### **Ogled nove kazenske postave**

zoper hudodelstva, pregreške in prestopke.

(Dalje.)

#### **Od krive rabe uredske oblasti (*Missbrauch der Amtsgewalt*.)**

Vsakteri državni (cesarski) ali občinski (županijski) urednik, ki v uredu (službi), v katerem je zavezan, sebi zaupano oblast, da bi komu, bodi si državi, kaki občini ali drugi osebi, škodo storil, kakor koli krivo rabi, doprinese s tako krivo rabo hudodelstvo; naj ga je k temu samopridnost, ali kaka druga strast ali postanska namemba zapeljala.

Za urednika (*Beamte*) se čisla tisti, kateri ima, bodi si zaprisežen ali ne, po neposrednjem ali posrednjem javnem naročilu dolžnost, opravila vladarstva oskerbovati.

V tacih okolšinah stori to hudodelstvo zlasti:

1. sodnik, državni pravdnik ali drug gosposkin, kakor tudi sicer vsak z dolžnostmi zavezan urednik, kateri se da od postavnega spolnovanja dolžnosti svojega ureda odverniti;
2. vsak urednik, kateri v uredskih rečéh, torej tudi notar, ki zapisovaje ali izdajaje notarsko pismo, kaj spričuje kar ni res;
3. kdor sebi zaupano uredsko skrivnost po nevarnem razodene; kdor pismo svoji uredski skerbi izročeno uniči, ali komu proti svoji dolžnosti podá;
4. advokat ali drug zaprisežen opravnik, ki svoji strani na škodo pomaga nasprotniku pravne spise sestavljati ali ga sicer s svetom in djanjem podpíra.

Kazen tega hudodelstva je težka ječa od 1 do 5 let. Po velikosti hudobije in škode se zamore taista tudi na 10 let podaljšati.

Urednik, kateri oskerbovaje pravico (pravosodje), podeljevaje službe, ali razsojevaje javne reči, svoj ured sicer po dolžnosti opravlja, pa za njega opravljanje, dar neposredoma ali posredoma vzame, ali sicer odtod si kak dobiček nakloni, ali obljubiti da; ravno tako, kdor se po le-tem sploh pri oskerbovanji svojih uredskih opravil h kaki pristranosti zapeljati

da, naj se kaznuje z ječo med 6 mesci in 1 letom. Tudi mora prejeti dar, ali kolikor je dar vreden, v zalog za uboge tistega kraja vložiti, kjer je hudodelstvo storil.

Kdor z darovi (s podkupljenjem) kakega civilnega in kazenskega sodnika, državnega pravdnika ali kjer gré za podeljevanje službe ali razsojo javnih reči, kakorsnega si bodi urednika k pristanosti ali k prelomljenju uredske dolžnosti zapeljati skuša, se zakrivi s hudodelstvom; namen naj meri na njegov lasten, ali na dobiček koga družega, naj se doseže ali ne.

Kazen tacega zapeljanja je ječa med 6 mesci in enim letom; pri veliki zvičajnosti ali zares storjeni znameniti škodi pa težka ječa od 1 do 5 let. Poverh tega je ponudjeno ali zares dano darilo v zalog ubožnim tistiga kraja vložiti.

(Dalje sledi.)

### **Polovanje po Laškim.**

Spisal M. Verné.

#### **25. pismo.**

Dragi prijatelj!

V Napoli 21. julia 1847.

Ko se v Napolo pride, se človeku zdí, de je na drugi svet prišel. Tu je vse polno ljudi, kónj, kočij in raznih drugih vozov; — vojaki in duhovni, lacaróni in gospodje, menihi in clo nune — vse se meša, vse se gnjete, vse vpíje in kričí, de se človek v nekterih ulicah, posebno pa v tisti, ki ji Toledo pravijo, skoraj ganiti ne more, in de komaj svojo besedo sliši. Ena cela dolga in široka ulica je polna ognjišč, kjer za lacaróne in druge uboge ljudi kuhajo in cvrejo, de je veselo viditi. Kdor ima le kakšen krajcer, se tu lahko in dober kup nasiti. Po celo uro se nisim naveličal gledati, kako makarone in druge močnate jedí, s siram potresene, brez žlic ali druge priprave jedó.

Lacaróne pa sim si vse drugač mislil kakor so; sim menil, de so res, kakor jih nekteri popisujejo, vsi vmazani, raztergani in zgol — tatjé; pa ni res. Vse njih premoženje je sicer le srajca in pa platnene hlače do kolén, in neki velik štirivoglat jerbas; vsi hodijo gologlavi in bosí, in raji ležé ko delajo; tode tistim, ki nimajo družine, ni treba veliko delati, ker z nekakimi krajcarji lahko živé. Lacarón tudi za pohištvo veliko ne skerbí, ampak jerbas poleti v senco, pozimi pa prek sončja pod kakšen podstrešek na tla dene, se vznava-nj zavalí, roke pod glavo križem vtakne, noge pa, ki od kolena čez jerbas molé, na tla nasloni, ter poje ali — spí, dokler ga kdo ne potrebuje in ne kliče. Nekdaj jih je bilo veliko več, in so bili tudi bolj raztergani in vmazani, in kar tatvino zadene, bolj nevarni, pa Francozi, ali marveč kralj Murat jih je dobro izuril. Otroci ne redé kakor bi se imelo. Nekteri jih do šestiga in sedmiga leta in mende še starejši prav nage, ali k večim v samo srajčico cele dni prek morja laziti in igrati pusté, de so od sonca vsi oparjeni in opečeni in černi ko cigani, desiravno cel dan po vodi brazdajo.

Rokodelci pa pridno delajo; do desete in enajste ure ponoči sim jih vidil delati, desiravno so bili nar daljši dnevi, ko sim tam bil.

Napola je silno veliko mesto in šteje do 500.000 duš. Zato je pa tudi, kakor sim prej rekel, toliko ropotanja in krika, de se dalječ okrog mesta sliši. — Mesto leží neizrekljivo prijetno med morjem in med griči, ki ga na severni in zahodni strani obdajajo. Nekdaj, ko je bilo manjši, je bilo obzidano, ker se na iztočni strani blizo cerkve Karmeljske matere božje še nekoliko stariga mestniga ozidja vidi; sčasoma pa je toliko prirastlo, de dalječ čez to ozidje sega.